

SPROGSTART 1-3 ÅR

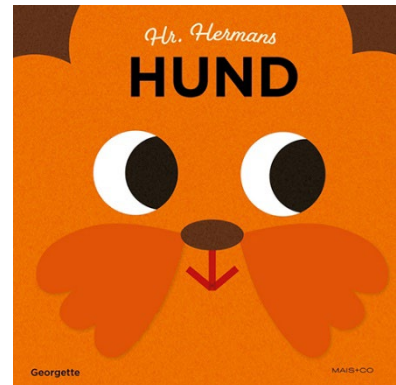
Trin-for-trin

Hr. Hermans hund af Georgette (2021)

Tema: Farver og former der gemmer sig

Billedbogen *Hr. Hermans hund* er valgt, da litteraturen gennem ord, billeder, leg og samtale kan sætte fokus på temaet *Farver og former der gemmer sig*. At styrke børns sprog om farver og former giver mulighed for at børnene får flere nuancer på deres forståelse af omverdenen.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Hr. Hermans hund*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord, billedbogssnak, sproglege
- Konkreter: Sorteringsplade med farver og former
- Ark med fotos af hunde
- Sangleg om farver af Lotte Salling
- 6 fotos til terning
- 6 billedkort til Story Sequencer

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med digitale læringsmaterialer

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. fem børn.

Tid: Ca. 20 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i to eller tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To til tre gange ca. 20 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To gange ca. 20 minutter.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 1 – Hr. Hermans hund

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Hr. Hermans hund*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord
- Konkreter: Sorteringsplade med farver og former
- Ark med fotos af hunde

Ting og sager, du selv skal finde

-

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, fortæl om forfatter og illustratør. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om billedbogens titel.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om *farver og former der gemmer sig*.

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus. Anden gang taler I om fokusord for hvert opslag. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkrete fra Sprogstartsposen til visualisering af billedbogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt. Vis læseretningen og peg på bogstaverne, mens du læser.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Fifi gemmer sig! Tror du, at Hr. Herman finder Fifi?

Generalisere: Fifi er en hund. Kender du andre hunde fra bøger og film? Måske kender I hunden Ib? Paw Patrol eller andre hunde?

Argumentere: Fifi gemmer sig for Hr. Herman. Hvorfor tror du, at Fifi gemmer sig?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Hr. Hermans hund hedder Fifi. Hvad hedder Hr. Hermans hund?

Hjælpes ad: Hvor mange ben har Fifi? Lad os tælle dem!

Begrænse valg: Er Hr. Hermans hat blå eller grøn?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 2 – Hr. Hermans hund

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Hr. Hermans hund*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Billedbogssnak
- Konkreter: Sorteringsplade med farver og former
- Ark med fotos af hunde

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om *farver og former*.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. Spørgsmålene følger billedbogens opslag. Brug billedbogens illustrationer samt konkreter fra Sprogstartsposen til at understøtte samtalen.

Syng andet vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Opfordr til turtagning

- Stil alderssvarende spørgsmål, når du er sammen med barnet.
- Vent tålmodigt på barnets svar, og støt barnet hen mod svaret, når det er nødvendigt.
- Tag udgangspunkt i barnets interesser og handlinger
(Justin Markussen-Brown, *Sprogvinduet – Guiden til dit barns sprogudvikling*, 2019, s. 131)

Kender du...

- Filmene om hunden Ib? Find dem på Minisjang!

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 3 – Hr. Hermans hund

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Hr. Hermans hund*
- A3-kopi af bogen
- Ark: Sproglege
- Konkreter: Sorteringsplade med farver og former
- 6 fotos til terning
- 6 billedkort til Story Sequencer
- Ark med fotos af hunde
- Sangleg om farver af Lotte Salling

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med digitale læringsmaterialer

Det skal du gøre!

Syng 1. vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om *farver og former*.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad den handler om.

Læs billedbogen. Inddrag børnene i genfortælling af billedbogen.

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng 2. vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

Hr. Hermans skæg af Georgette, Mais & Co, 2021

Vilde former af Courtney Dicmas, Mais & Co, 2019

Fantus, her er Fantus af Jørgen Stamp, Bolden, 2021

Hvor er Karla Kat af Yayo Kawamura, Bolden, 2020

Hvor er Pepe Pingvin af Yayo Kawamura, Bolden, 2020

Mine 100 første farver, Bolden 2021

På landet, Mais, 2021

Vi går til baby-maling af Moa Eriksson Sandberg, Turbine, 2020

Se, rør og føl, Mais & Co, 2019

Se, rør, føl og leg: en interaktiv sansebog, der opmuntrer til bevægelse Mais & Co, 2021

SPROGSTART 1-3 ÅR

Fokusord til *Hr. Hermans hund*

Vælg de fokusord, der passer bedst til din børnegruppe. Lad børnene se, røre, gøre og sige ordene mange gange og i forskellige sammenhænge. Brug konkrete, fotos og billeder fra Sprogstartsposten undervejs.

Hund – Peg på Fifi, imens du fortæller, at Fifi er en hund med fire ben, fire poter, en hale, to ører etc. Tal om halen, der kan logre og sig som en lille hund og en stor hund. Hvordan lyder det mon, når en hund er sur? Når den knurrer! Knur som en hund! Fifi er **orange**. Find arket med hunde i Sprogstartsposten. Tal om hundenes farver og former.

Hr. Herman – Se! Hr. Herman har en **grøn** hat på hovedet. Han har **sort** overskæg og en **rød** butterfly. Han har en stor, rund mave. Form en stor rund cirkel med jeres arme.

At lave sjov – Fifi vil gerne lave sjov med Hr. Herman. Se! Fifi rækker tunge, og hun har snuppet Hr. Hermans grønne hat. Lav sjove ansigter, grin og ræk tunge, som Fifi!

Vågner – leg at I sover. Vågn op, stræk jer og gab, gnid jer i øjnene. Hr. Herman sover med Fifi. Hvem sover I med? Hr. Hermans pyjamas er **blå**.

Ved siden af – brug bogen til at vise, hvad *ved siden af* betyder. Italesæt også hvor børnene sidder i forhold til hinanden. Kasper sidder ved siden af Munir etc. Opfordr børnene til at placere bogen *Hr. Hermans hund* ved siden af forskellige ting eller personer.

At kalde på – hvordan kalder man på nogen? Kan I kalde på Fifi?

Kaffe – lad børnene se og dufte til kaffe i en kop. Kender børnene mon nogen, der drikker kaffe?

Vasketøjskurv – hvad bruger man en vasketøjskurv til? Hvad er vasketøj? Tal om forskellen på beskidt tøj og rent tøj. Hvordan bliver vasketøjet

mon rent? Bliver tøjet vasket i et badekar eller i en vaskemaskine? Kan man vaske tøj i et badekar?

At gå ud – tal om forskellen på ude og inde.

At tage støvler på – find jeres støvler frem og tag dem på, som Hr. Herman. Hr. Hermans støvler er **brune**. Tal om støvlernes farver.

Paraply – hvad bruger man en paraply til? Hvis I har en paraply, så find den. (Den er god at læse under) Hvilken farve er paraplyen?

Intet spor af – lav spor! Dyp poterne på et plastikdyr (gerne en hund!) i vand og lav spor. Eller tag vådt sand med ind på en bakke eller lignende og lav spor deri. Næste gang I går tur, kan I måske lede efter spor? Eller selv lave spor i jorden, sandet, sneen!

At sidde på trappen – find nogle trapper, I kan kravle eller gå op og ned ad. Og sidde på!

At logre – hvad betyder det at logre? Kan I logre? Findes der andre dyr, der kan logre? Findes der andre dyr, som bruger deres hale til noget bestemt? Hvad bruger næsehornet sin hale til? Og chimpansen?

Din lille bandit – hvad betyder det at være en bandit? Er det en god eller en dårlig ting at være en lille bandit?

Stort kram – så skal der krammes! Kram hinanden, kram en dukke, en bamse og en appelsin! Hov, hvorfor er det fjollet at kramme en appelsin? Hvad synes I om at kramme?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Billedbogssnak til *Hr. Hermans hund*

Peg i bogen undervejs og hjælp hinanden med at sætte masser af ord på det, I ser.

Vis første opslag: Hvad hedder Hr. Hermans hund? Hvilken farve er Fifi?

Vis andet opslag: Hvor er Hr. Hermans hat? Hvilken farve er den? Bliver Hr. Herman sur eller griner han, når Fifi laver sjov med ham? Hvordan ser du ud, når du griner?

Vis opslag med sofaen: Hvor er Fifi? Hvad synes du, at hun ligner? Hvor mange puder er der i sofaen? Hvilke farver er puderne? Hvad har hr. Herman på? Hvad har du på, når du skal sove? Hvilken farve er sofaen?

Vis opslag fra køkken: Hvad drikker Hr. Herman? Hvor er Fifi? Hvilken farve har koppen? Hvilken form har koppen? Er den rund eller firkantet? Hvor mange kopper kan du finde?

Vis opslag fra badeværelset: Hvor kigger Hr. Herman efter Fifi? Hvor gemmer Fifi sig? Hvad kan du mere se i vasketøjskurven? Hvilken farve er tandbørsten? Hvilken farve er din tandbørste?

Vis opslag fra entreen: Hvad tager Hr. Herman på fødderne? Hvilken farve er støvlerne? Hvilken farve er dine støvler? Hvor er Fifi? Hvor mange paraplyer er der? Hvilken farve har de? Hvad sidder Hr. Herman på?

Vis opslag med busken: Hvor er Fifi? Hvad synes du, Fifi ligner? Hvor mange blomster er der? Hvilken farve er blomsterne? Busken? Jorden? Har Hr. Herman stadig nattøj på? Hvad har han nu på? Hvilken farve er Hr. Hermans bukser og jakke?

Vis opslag med grønthandleren: Hvor har Fifi gemt sig? Hvilken farve er appelsinerne? Hvilken form har appelsinerne? Kan du lide appelsiner? Kender du andre ting, som er runde?

Vis opslag med gadefejer: Har gadefejeren set Fifi? Se på Hr. Hermans mund – hvordan mon han har det? Hvorfor er han mon ked af det? Hvor gemmer Fifi sig? Hvilke farver har bladene? Hvem har en blå kasket på?

Vis opslag med trappen: Hvor sidder Fifi? Hvilken farve er trappen? Hvilken farve er døren? Hvilken farve er vores dør? Hvilken form har døren? Er den rund? Eller firkantet? Bliver Hr. Herman sur eller glad, da han finder Fifi?

Sidste opslag: Hvad laver Fifi og Hr. Herman? Kan du blinke med det ene øje, som de gør? Har du prøvet at gemme dig for nogen?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Sproglege til *Hr. Hermans hund*

Sproglege

Kast med formerne! Sæt fotos af de forskellige former og farver i skumterningen. I kan nu skiftes til at kaste med terningen og hjælpe hinanden med at sætte ord på det, I ser. Fx en stor, grøn cirkel, den er rund som ... hr. Hermans mave! Og rund som... et stort, grønt æble! Find eventuelt ting med samme farve og/eller form, som terningen viser. Kast også terningen uden billeder i og tal om de forskellige farver, terningen har.

Føl en form! Brug klodserne med de forskellige farver og former (fra sorteringspladen) fra Sprogstartsposen. Klodserne er i et lille net. Lad nu børnene skiftes til at føle sig frem til, hvilken form det er, de får fat i nede i nettet. Ikke snyde! Ikke kigge! Sæt masser af ord på, når I tager de enkelte former op og sammenlign med andre ting, I kender med samme form eller samme farve.

Syng, leg og rems! Brug Lotte Sallings remse om farver fra Sprogstartsposen.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Story Sequencer: Hvor gemmer Fifi sig? Sæt billedkortene i Story Sequenceren. Hjælp hinanden med at indtale sætninger til hvert billedkort. Fx *Fifi gemmer sig i ... sofaen! Fifi gemmer sig i ... vasketøjskurven! Fifi gemmer sig i ... paraplyen! Fifi gemmer sig i ... blomsterbusken! Fifi gemmer sig mellem ... appelsinerne! Fifi gemmer sig i bunken med ... blade!*

Talende æsker: Indtal en form på hver æske. *En cirkel, en trekant, en firkant.* Find farver og former i Sprogstartsposen og/eller blandt legetøjet frem. Kom de forskellige farver og former i den rigtige æske. Derefter kan legen fortsættes ved at sætte farve på formen og indtale det på æskerne: *En grøn cirkel...*, etc.

Endnu flere sproglege – inde & ude

Syng! *En kort, en lang, en trekant, en stang...* Eller syng *Lille Fifi, lille Fifi fik en lille cirkel...*, etc. på melodien *Lille Lise*.